

O I S

O V I N Y

Nepostradatelný informační a inspirační zdroj pracovníků býv. OIS

Pravicový, liberální chem.inž. občasník. Založeno r. 1996

Slovo úvodem

Červencová tropická vedra jsme přečkali ve zdraví. Ti otrlejší si je dokonce užili. Co přijde teď? Svatá Anna, chladna z rána nebo bude léto pokračovat? Každopádně by mohly růst houby a sinice snad neukončí předčasně koupací sezonu. Vždyť někteří z nás se na dovolenou teprve chystají. Je to doba, kdy dozrává řada plodů a příroda odměňuje péči hospodářů bohatou úrodou. Odměňte se také hezkými letními dny a pěknými výlety. Ať se vám vyvedou.

Motto

Stáří není přílišným neštěstím, uvážíme-li i tu druhou možnost.

Z citátů, reklam, inzerátů a...

"Počítač je zařízení sloužící k řešení problémů, které by bez něj vůbec nevznikly".

„Lidé a národy začnou jednat podle zdravého rozumu, teprve až vyčerpají všechny ostatní možnosti“.

„Svobodu slova nemáme proto, abychom se bavili o počasí. Svobodu slova máme proto, aby lidé mohli říkat velmi kontroverzní věci“.

Víte, že?

- Bojíme se E-ček, ale hlavními nepřáteli v našem jídle jsou cukry a tuky. Mezi ochranná E-čka totiž patří i vitaminy nebo třeba i dusík. Některá E-čka konec konců produkuje i naše tělo. Bez nich by nám bylo dost zle.
- Víte, kolik fyziků je zapotřebí k napsání jednoho článku? Od letošního května platí, že mnohem více než než příslušníků libovolné profese k zašroubování žárovky. V časopise Physical Review Letters totiž vyšel článek založený na výsledcích LHC, který bezpečně překonává všechny rekordy v počtu autorů: je jich pod ním podepsáno 5 154. Nový článek je vytištěný na 33 stránkách, z nichž 24 obsahuje jen jména autorů a názvy institucí, kde pracují.
- V Belgii se poprvé na světě narodilo dítě ze zmrazeného vajíčka a vaječnickové tkáně, které byly jeho matce odebrány v dětství. Lékaři je odebrali předtím, než tehdy třináctiletá dívka musela podstoupit chemoterapii. Zdravý chlapec se narodil v listopadu loňského roku 14 let po odebrání vajíčka.
- V České republice žije podle průzkumu J&T Banky až 25 tisíc dolarových milionářů. Osmdesát procent z nich má vysokoškolský titul a jejich průměrný věk je těsně nad padesátkou. Jen vzácně se mezi nimi vyskytují ženy.
- Naši mládež ničí pervitin. Osmdesát procent závislých jsou dívky, říká primář. Dostanou se k němu snáz. Ohrožené jsou hyperaktivní děti. <http://jdem.cz/bseuf5>

Zajímavá úloha

Které dvojciferné číslo je rovno trojnásobku součinu jeho cifer?

Kdyby dal Honza Aniče 10% svých úspor, měl by pořád dvakrát víc korun než Anička. Kdyby jí ale dal 91,-Kč, měli by oba stejně. Jaké úspory měl Honza a jaké Anička?

Jak jste na tom s bio?

Je **bio** nový racionální trend nebo další marketingový projekt, kterým nás doběhli? Setkáváme se s ním v poslední době totiž až podezřele často. Úměrně

tomu, jak je naopak zatracováno vše chemické. Přitom chemie, to je i výroba léčiv, plastů, potravinářské chemie, jako cukr, výroba piva či vína. Bez chemických reakcí by neexistoval život. A bez umělých hnojiv bychom neměli svůj dostatek potravin. Bez chemie by nám bylo ouvej.

Přesto, kdo chce být **in**, zejména mezi ženami od dvaceti do čtyřiceti musí jíst biopotraviny, nosit na sobě biomateriály a nejlépe mít i biobabičku. Vegetariánství vítáno. Dětem odpírat bonbony a čokoládu. Zeleninu, ovoce, a pokud vůbec maso, tak jedine z farmářských trhů nebo speciálních bioprodejen. Řetězce a obchod brzy pochopily, že na tomto módním trendu se dá výborně vydělávat a tak jen bůh ví, co pod hlavičkou bio kupujeme. Však se v médiích už objevilo několik znepokojujících analýz. Trochu mi to připomíná situaci, kdy po revoluci chtěly mít všechny matky děti oblečené ve značkových oblečcích světových firem. Pobláznění z biovody, rozuměj balené pitné vody, nás už pomalu opouští. Nebo za tím byla proti kampaň vodárenských společností velebících kohoutkovou vodu? Já osobně bych se nerad dožil bioklobásek a bioslaniny, protože mi dobře slouží ty obyčejné.

Sadika**aneb něco červené knihovny**

Sadika ležela v pohodlném klimatizovaném nemocničním pokoji soukromé kliniky v Londýně a sledovala chvění listů v korunách letitých stromů v nemocniční zahradě. Lékař ji ubezpečil, že do týdne bude propuštěna a během tří neděl se bude moct vrátit domů do Ománu. Hlavou jí bouřily myšlenky a už trochu vzdálené vzpomínky na domov prozářené sluncem, tam někde v dáli. Jakoby ucítila vůni růží z otcovy bohaté zahrady, která se mísila s příchutí sušených datlí, tak charakteristických pro její rodný kraj. Je to už přes pět let, co přiletěla do Londýna a zapsala se na studium historie v Oxfordu. Její otec si přál, aby měla to nejlepší vzdělání. Přiletěla spolu se dvěma kamarádkami, také z vyšších ománských rodin. Jedna studovala práva a druhá dětskou medicínu. Sadika si dlouho nemohla zvyknout na chladnější podnebí a časté deště. I zdejší architektura působila tak cize, ale ze všeho nejpodivnější byli lidé. Tak přímí a otevření, ženy promíšené s muži. Doma směla vycházet pouze zahalena nebo přinejmenším v šátku a většinou v mužském doprovodu, ale tady ženy chodily odhalené, nalíčené, usmívaly se a koketovaly s muži jako rovný s rovným. Při koupání si odívaly jen ty dva směšné proužky látky. To dívku vychovanou v muslimském náboženství zneklidňovalo a zprvu i pobuňovalo. Postupně si však zvykala a shledávala, že ti jinověrci a bezvěrci jsou lidé zajímaví a příjemní. Nemyslí to zle, jsou prostě jiní. Zalíbilo se jí, že může mluvit i když není tázána a říct, co si opravdu myslí. Na univerzitních seminářích to dokonce vyžadovali. Během prvních dvou semestrů dokonale zapadla. Dozvěděla se toho tolik zajímavého. Jak je svět různorodý, jak staré říše zazářily, aby se následně propadly do zapomnění. Studium se jí velmi líbilo, a protože byla bystrá, byla i úspěšná. Vzpomněla si, když se s kamarádkami odvážily jít na první studentský mejdan. Připadaly si tak hříšně a čekaly, že se tam bude dít něco hrozného. Ale místo toho si tam pěkně popovídaly, usrkávaly colu, zasmály se a zatančily si. Jistě pokukovaly po těch pár klucích a holkách co kouřili jointa a pili pivo, ale nic hroznějšího se tam nedělo. Přes skype byla ve styku se svými rodiči a ti ji nabádali, ať nezapomíná navštěvovat mešitu. Samozřejmě v Oxfordu byla, na Manzil Way. Ale ta červená budova s malým minaretem ji nijak neuchvátila. Jednak postrádala kouzlo a krásu arabských mešit a nemohla se zbavit vtíravého pocitu, že čtení súr zní tady v Anglii, tak nějak nepatřičně. Také lidé v mešitě byli divní, pestrobarevní, někteří v džínách a mluvili mezi sebou

anglicky. Jako by Alláh tak daleko nedosáhl, pomyslela si hříšně a hned se za to zastyděla.

Hlavní zlom však nastal, když poznala Simona. Bylo to v menze, když se zeptal, zda si k ní může přisednout. Studoval žurnalistiku a dovedl tak zajímavě vyprávět. Už dávno dojedli i dopili kávu a tak nějak nechtělo se jim odejít. Sadika se zapýřila, když ji požádal o telefonní číslo a dovození, zda by jí mohl zavolat. Samozřejmě mu ho nakonec dala. Simon se ozval hned druhý den, jestli by jí mohl pozvat na vyjížďku na pramicích po řece Temži. Bylo to něco neslýchaného pro ománskou dívku jít sama s neznámým Angličanem na výlet. Léta její výchovy a tradice se v ní tomu pomyšlení vzpírala. To přece nejde, co by tomu řekli rodiče. Ale žila už v Anglii tři roky a zvědavost a žena v ní zvítězila a Sadika řekla ano. Výlet jí uchvátil. Proplouvali parky, ve kterých se tyčily mohutné duby, na březích rostly i růže a Simon zase tak zajímavě vyprávěl. Ale ani Sadika jen neposlouchala, a povídala tomu mladíkovi o kouzlu svého domova. V podvečer skončili v útulné kavárně na voňavé kávě. „Jistě není tak dobrá, jako ta vaše v Orientě“, poznamenal Simon. „Je jiná, ale sem se lépe hodí“, odpověděla Sadika. Simon ji doprovodil ve vši počestnosti ke koleji, ale mezi oběma bylo jasné, že tento výlet nebyl poslední. Na další pozvání už Sadika odpověděla sebevědoměji „Ráda“. To léto bylo báječné, Sadice bylo příjemné, když v Simonových očích viděla, jak se mu líbí a také ona se těšila stále více na jeho společnost. Když ji poprvé políbil, už nemyslela na nic a políbek mu opětovala. Jejich vztah se stával stále důvěrnějším a Sadika úplně ztratila hlavu. Jeho doteky byly tak opojné a také Simon se ztrácel v jejích očích tmavých jak uhlíky. „V tvých očích se zračí celý vesmír“, říkával jí, když ji hladil a líbal. Po půl roce se mu oddala. Stalo se to na jednom výletě v malém vesnickém penzionu. Nebylo to jen kouzlo okamžiku, byla to láska a oba se ztratili jeden v druhém. Sadika si opatřila i antikoncepci, jak ji doporučila anglická kamarádka. Prožili spolu další krásný rok a vedle Simona jí připadal Omán tak neskutečně vzdálený.

Čas však běžel dál a Sadika úspěšně složila všechny zkoušky, včetně státnic. A přiblížila se promoce, kdy přijedou její rodiče, aby ji odvezli zpět do Ománu. Sadika bývala záměrná a Simon se jí marně ptal na důvod jejího splínu. Její oči ztratily část svého lesku. Postupně si stále více uvědomovala, že hříchy člověka vždycky dohoní. Když se se svým problémem svěřila anglické kamarádce, tak ta jí poradila tu londýnskou kliniku. Sadika to náhle viděla jako východisko.

Tedy ležela v pokoji, když se náhle otevřely dveře a v nich Simon s kytkou růží. „Simone“, vykřikla, „co tady děláš?“ „To bych se měl spíš zeptat já“, kontroval Simon. „Uprosil jsem Sheilu a ta mi řekla, kde jsi, ale co to má znamenat?“ Sadika se rozplakala, vzlykala a nebyla k utišení. Simon ji něžně hladil, a když se po chvíli trochu zklidnila, pověděla mu pravdu. „Simone, já do tvého světa nepatřím, byla to jen krásná pohádka, ale já se musím vrátit domů do Ománu. Je to úplně jiný svět, nepředstavitelný“. „Zůstaň tu se mnou“, zaprosil Simon. „Nemuč mě, tolik bych chtěla, ale náš řád je neúprosný. Když mi bylo deset, moji rodiče mi vybrali ženicha a sepsali smlouvu s jednou významnou ománskou rodinou. Zostudila bych celou rodinu, rodiče i mé sestry. Musím se vrátit a podrobit se. Alláh není tak daleko, jak jsem myslela“. Viděla smutek v Simonových očích a pak se zeptal, „ale proč jsi tady?“ „V našem světě je nemyslitelné, aby žena vstupující do manželství nebyla čistá a tady na plastické klinice ze mě zase čistou ženu udělali“. „To není pravda“, zaúpěl Simon, „jako, že nic se nestalo? Ale ono se stalo, Sadiko“. „Já vím“, zašeptala Sadika, „a nikdy na to nezapomenu“.

Když se jumbojet ománských aerolinií odlepil z ranveje letiště Heathrow a začal stoupat do mraků, podívala se Sadika na panorama Londýna a v jejích

očích se zaleskly slzy. Ale její rodiče a sestra ji brzy svými otázkami přiměli k hovoru. Byli tak zvědaví, co tu Sadika za ty roky prožila.

Co si myslíte o eutanazii?

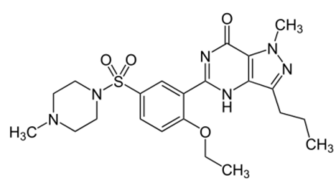
Když trpí nevléčitelnou nemocí zvíře a je sužováno bolestí, máme s ním soucit a pomůžeme mu odejít z tohoto světa, protože ho litujeme a víme, že je bezmocné. Když trpí nevléčitelnou nemocí člověk a je sužován bolestí, máme s ním soucit, ale nepomůžeme mu zbavit se toho břemene. A to ani tehdy, když nás o to úpěnlivě prosí. Tomu říkáme humanita. Proč jsme tak striktní a zaťatí, když jde o lidský život? Může za to vžití církevní dogma, že život může vzít jen Bůh? Asi ne, protože podobný názor zastává i řada ateistů. Může za to Hitler a nacisté, kteří se nechvalně proslavili nucenou eutanazií duševně nemocných a méněcenných? To už bylo přece tak dávno. Mohou za to obavy právních teoretiků, kteří nikdy neviděli trpícího člověka, o to, že by toho mohli zneužít příbuzní nemocného? Lékaři se brání, že mají léčit a ne zabíjet. Veterináři toto dilema již dávno vyřešili. Usmrcení může být také finálním léčebným zákrokem.

V posledních letech se přece ledy trochu pohnuly. O eutanazii se mluví a některé progresivní země ji již umožňují. V následujících zemích je povolena aktivní eutanazie, tj. usmrcení pacienta: Belgie, Lucembursko, Nizozemí, Švýcarsko, Oregon, Washington, Vermont a Montana. Pasivní eutanazii tj. přerušení léčby, která udržuje pacienta na živu, umožňují: Dánsko, Finsko, Francie, Indie, Irsko, Itálie, Kolumbie, Mexiko a Německo. Belgie dokonce umožňuje aktivní eutanazii dětí se souhlasem rodičů.

Pokrytecky odmítáme trpícímu člověku pomoci, ale říkáme, když se zabiješ sám, tak je to přijatelné. Tuto cestu mohou zvolit jen lidé, kteří to ještě zvládnou. Vzpomeňte Karla Svobody, herců Brodského nebo Štěpánka. Má si tedy každý člověk pro jistotu opatřit a připravit jed nebo pistoli? Ale ve chvíli, kdy to opravdu potřebuje, toho již zpravidla sám není schopen. Budeme tedy odcházet „trochu dřív“, preventivně? Naštěstí i s tím mohou člověku pomoci, bohužel ne u nás. Říká se tomu asistovaná sebevražda a umožňuje ji např. firma Exit nebo Dignitas ve švýcarském Curychu. Využili ji už nejméně dva Češi. Dovoluje ji například Švýcarsko, Nizozemí, Německo. V České republice je pro asistujícího trestná jako účast na sebevraždě podle § 144 trestního zákoníku (sazba podle odst. 1 činí až 3 roky), a to i ve stádiu pokusu. Evropský soud pro lidská práva vydal rozhodnutí, že neexistuje právo na státem asistovanou sebevraždu. Pak mějte s někým soucit.

Jak vypadá viagra?

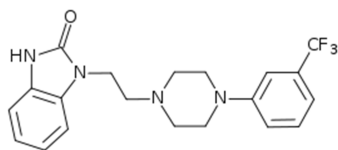
Muži mají svou modrou pilulku už od r. 1998. Jak to bývá, hledal se lék na vysoký tlak a anginu pectoris a zjistilo se, že testování muži nechtějí vracet zbývající tabletky, protože jim působí erekci penisu a to i když jinak ne. A tak bylo zlaté vejce na světě. Jen v roce

2008 se prodala Viagra za 1,934 miliardy amerických dolarů. A co způsobuje ten zázrak? Je to látka zvaná **sildenafil**.

Desetitisíce spokojených mužů a tedy také žen.

Ale i ženy mají svojí „erektilní dysfunkci“ a tou je malá vzrušivost a neschopnost dosáhnout orgasmu. Není to tak fatální jako u mužů, ale možná, že je takových žen více, než problematických mužů. Proto vědci už dlouhý čas bádají nad růžovou pilulkou, která by i ženám umožnila vstup do ráje. Nyní jim svítla naděje. Protože ženy nejsou tak jednoduchá stvoření jako my muži, je to u nich složitější a musí se do

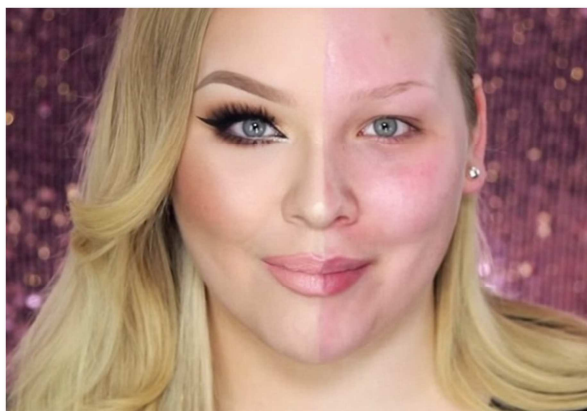
mozku. Nadějná látka **flibanserin** upravuje poměr neurotransmiterů v mozku ženy, aby se uvolnila a „myslela na to“.

Látka flibanserin začala svou kariéru podobně jako kdysi modrá viagra, také omylem. Původně to mělo být antidepressivum. Při ostrých testech na lidech ale vyšlo najevo, že se ženám v hlavě rodilo více hříšných myšlenek. Přijmou ženy růžovou tabletku tak nadšeně jako muži? Ony mají těch tabletek už nějak moc:

antikoncepci, po nechráněném styku, na potrat (*ani se nedivím, že je z nich občas bolí hlava*) a teď konečně nějaká pro štěstí. Zbohatne fa Sprout Pharmaceuticals na růžové, tak jako zbohatla fa Phizer na modré? <http://jdem.cz/bseux7>

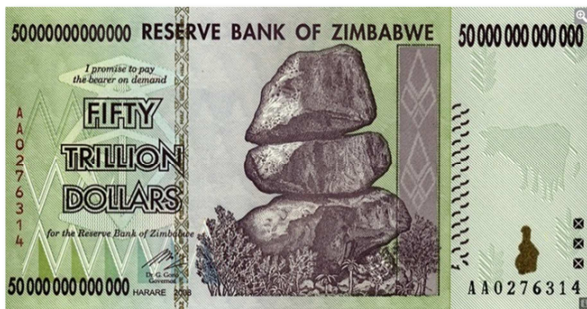
Síla ženských zbraní

Ženské líčení je jak virtuální realita. Večer a ráno...Nášlapné miny a klamavá reklama jsou zakázaný, ale tohle jim stále prochází

Hlavní události r. 2025

- V tunelu Blanka, původně uvažovaném jako dopravní se pěstují žampiony a v dolní vlhčí části zrají plísňové sýry
- Prezident Tomio Okamura vyslal první delegaci Romů, aby v Indii obhlídla klimatické podmínky a místní sociální systém
- Na jižních hranicích EU jsou tvrdé kontroly, které vracejí všechny uprchlíky bez výjimky
- Velká Británie slaví páté výročí vystoupení z EU, prosperuje a vzkvétá
- Francouzský prezident Ahmed ben Hassan rezignoval, protože byl podle muslimské většiny málo radikální a neuzavřel všechny křesťanské kostely
- Velká mešita v Praze již druhý rok marně čeká na kolaudační řízení
- Dopravní podnik Prahy konečně zrušil Opencard a nahradil ji jednoduchým systémem založeným na chytrých telefonech
- Katalánský vůdce v Barceloně prohlásil, že pevně věří, že v příštím roce již konečně dojde k odtržení Katalánska od Španělské republiky
- Ve Skotsku ani šesté referendum nerozhodlo o odtržení Skotska od Velké Británie
- Koruna opět dosáhla nového maxima a euro se prodává se za 18 Kč, dolar za 26 Kč
- Prezident Putin se v Kyjevě zúčastnil oslav šestého výročí ustavení Nové Ukrajiny, přidružené k Rusku
- NASA potvrdila s konečnou platností, že asteroid Apophis o průměru 350 m zasáhne Zemi dne 13. dubna 2036 v 20:30 SEČ

Tato současná bankovka má podle pravidel centrální banky hodnotu přibližně 29 amerických centů, tedy necelých sedm Kč.

Znáte „brněnskou“ youtube?

Prima koupila **you.bo** portál krátkých zábavných videjí. Asi pochopila, že videozábava se posunuje. Lidé tam mohou i sami videa nahrávat nebo jim dávat hlasy. <http://youbo.iprima.cz/nova-videa>

Voda sama vyteče do kopce (kousek)

Zajímavé kapilární čerpadlo: <http://jdem.cz/bsez48>

Fotografie a ilustrace

Když vznikla fotografie, mnozí si mysleli, že je konec malování. Umělci je však brzy přesvědčili o opaku, přešli na abstraktnější způsoby malby s tím, že zobrazují i pocity a nálady. Portréty se malují dál a barevná fotografie je nevytlačila. Podobná diskuse probíhala i v odborné literatuře. Nač kreslit ilustrace, když barevná fotografie zachytí i jemné detaily?

A právě o to jde. V té záplavě detailů, často uniká to, co je pro objekt charakteristické, co ho osvětluje. Typické je to v botanice, kde dodnes obdivujeme ilustrace starých herbářů. Ale i v současné době často raději sáhneme po atlasu rostlin nebo hub s kresbami. Zkušený malíř totiž dokáže rostlinu či houbu zjednodušit a zdůraznit její charakteristické rysy. Použije typické tvary a barvy. Kreslenou rostlinu či houbu si také lépe zapamatujeme. Zpravidla u ní bývají znázorněna i vývojová stadia jako poupě, květ, plod. My co více pamatujeme, jistě vzpomene malíře Zdeňka Buriana a jeho ilustrace pravěku.

Fotografie a ilustrace si nekonkurují, ale doplňují se.

Řešení úlohy: 15 a 24; platí rovnice $10a_1 + a_0 = 3a_0a_1$
Honza měl 280 a Anička 98 korun

A slovo závěrem

Jestlipak si ještě vzpomenete, co jste dělali 21. srpna 1968? Je už to neuvěřitelných 47 let. Kde už jsme mohli být, kdyby nepřijely ruské tanky? Trvalo by to asi déle, než by se přešlo od socialismu s lidskou tvář ke kapitalismu s lidskou tvář, ale asi by to bylo nevyhnutelné. Zřejmě by to byl rychlejší čínský scénář. Já jsem byl po vysoké jako absolvent v uniformě v Jaroměři. Před branami kolona polských tanků. Nastalo bezvládní a my vyšli diskutovat s polskými vojáky, kteří jen krčili rameny, že museli. Deptání mužstva ukončil až jejich politruk rázným „odmaširovat“. V září jsem byl převelen jako chemik k tankovému pluku v Týně/VI. Když jsem tam přicházel, tak ruský tank před branou, ruské hlídky ve městě a na okolních kopcích zakopané ruské tanky. O výročí VŘSR ještě celý pluk při sovětské hymně pískal, ale o vánocích již českoslovenští důstojníci popíjeli se svými „osvoboditeli“ (které mezitím stáhli do Milovic) vodku. Však to znáte. Ale přece jsme se dočkali. Paradoxně za to vděčíme nejvíc Michailu Gorbačovovi a jeho odvážné reformní vizi, bez níž by se to v poklidu nesespalo.

A vzpomenete si ještě na Československo? Měli jsme Tatry, platili Kčs a při sportovních přenosech se proporcionalně střídali reportéři obou národností. Už jsme ani nevnímali, jestli je mluveno česky nebo slovensky. Když byl prezident Slovák, byl premiér Čech. Sledovali jsme divadelní pondělky z Bratislavy. Bylo nás na 15 milionů. Na téma národnosti kolovala spousta vtípů o Češích a Slovácích. Nemohli jsme se dohodnout, kdo na koho doplácí. Tedy my věděli ☺.

Dnes už je to jen nostalgie a našťestí vztahy mezi námi a Slováký nebyly nikdy lepší.